

สาระจดหมายข่าว

- MOU โครงการพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน
- คัพเวิร์ค SCP น่ารู้
- ถอดรหัสการบริโภคสีเขียว... สู้วิกฤตปัญหาสิ่งแวดล้อม

MOU โครงการพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

เศรษฐกิจหมุนเวียน และ สมาคมฯ ซึ่งมีองค์ความรู้ ทางวิชาการด้านการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนจะช่วยส่งเสริมความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคการศึกษาวิจัย ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนงานด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อไป

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้มีระยะเวลา 5 ปี โดยโครงการแรกที่จะดำเนินการ คือ โครงการ Feasibility Study of the Management Framework Regarding "Thailand Circular Economy Hub"

วันจันทร์ที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2564 ดร.วิจารณ์ สิมายา นายกสมาคมส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (ประเทศไทย) และ ดร.กิตติพงษ์ พร้อมวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อแสดงเจตนารมณ์ร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

โดยทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันดำเนินโครงการฯ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนที่เหมาะสมกับประเทศ ออกแบบกลไก และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบ

คัพเวิร์ค SCP น่ารู้

Sustainable Consumption and Production

The use of services and related products, which respond to **basic needs** and bring a better quality of life while minimising the use of natural resources and toxic materials as well as the emissions of waste and pollutants over the **life cycle of the service or product** so as not to jeopardise **the needs of future generations.**

"-ABC of SCP Clarifying Concepts on Sustainable Consumption and Production-

SCP TALKS

“ถอดรหัสการบริโภคสีเขียว... สู่วิกฤติปัญหาสิ่งแวดล้อม”

หากมองย้อนไปถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และกำลังทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่องล้วนเกิดจากการกระทำของมนุษย์ ทั้งการพัฒนาประเทศที่ให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยไม่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างจำกัด รวมถึงการตอบสนองความต้องการตามกระแสการบริโภคนิยม ส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ความมั่นคงทางด้านอาหาร รวมถึงโรคระบาดร้ายแรงที่ทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่ สิ่งเหล่านี้เป็นจุดเปลี่ยนของการตระหนักรู้ถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งจากเดิมปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องไกลตัวและเป็นหน้าที่ของภาครัฐที่ต้องแก้ไข แต่ปัจจุบันทุกคนรับรู้และยอมรับว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่สามารถแก้ไขได้เพียงคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือประเทศใดประเทศหนึ่ง แต่แท้จริงแล้วทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันยับยั้งหรือแก้ปัญหาก่เกิดจากผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ องค์การสหประชาชาติและประชาคมโลกจึงร่วมกันกำหนดและวางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นกรอบการพัฒนาในทุกมิติในระยะเวลา 15 ปี (ค.ศ. 2015-2030) โดยหนึ่งในเป้าหมายสำคัญ คือ เป้าหมายที่ 12 การสร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน ซึ่งทุกภาคส่วนมีส่วนเกี่ยวข้องและร่วมรับผิดชอบต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น ประเด็นคำถามว่า

“ใคร???...ควรมีบทบาทสำคัญ และมีส่วนต้องรับผิดชอบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากพฤติกรรมกรรมการบริโภคเกินความจำเป็น” ควรได้รับการหยิบยกขึ้นแลกเปลี่ยน และกระตุ้นให้เกิดการต่อยอดความคิด เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนแนวความคิด (Mind set) และมีส่วนร่วมในการต่อสู้กับวิกฤติปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

SCP TALKS:

“ถอดรหัสการบริโภคสีเขียว...สู่วิกฤติปัญหาสิ่งแวดล้อม”

บทบาทภาครัฐกับความคาดหวังการเป็นผู้นำสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ประเด็น “การส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ได้บรรจุไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ มีนโยบายและแผนแม่บทระดับต่าง ๆ รองรับเพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว ซึ่งให้ความสำคัญกับการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การขับเคลื่อนประเทศไทยพัฒนาสู่สังคมการบริโภคอย่างยั่งยืนนั้น หน่วยงานรัฐต้องทำให้ประชาชนเกิดความตระหนัก มีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม และพร้อมนำเอาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมาประกอบการตัดสินใจซื้อ/บริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีกลยุทธ์ในการดำเนินงานคือ

สร้างความตระหนัก และสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการเป็นผู้บริโภคที่รับผิดชอบเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคสีเขียว โดยให้การศึกษาและสร้างสังคมฐานความรู้ รวมถึงภาครัฐทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดบรรยากาศที่จะส่งเสริมพฤติกรรมบริโภคสีเขียวจนเป็นวิถีชีวิตประจำวัน เช่น การสร้างทางเลือกให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้ง่าย สะดวก และราคาไม่แพง เป็นต้น

ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ ด้านสินค้า ผลิตภัณฑ์ และบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และดำเนินการยกระดับงานด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายกลุ่มต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปเห็นความสำคัญของวิถีการบริโภคอย่างยั่งยืน

ส่งเสริมการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมศักยภาพผู้ผลิตและผู้ให้บริการ เช่น สถานประกอบการขนาดเล็ก, วิชาชีพชุมชน, โรงแรม, ร้านอาหาร, อุทยานแห่งชาติ, สำนักงาน เป็นต้น ให้เห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ การประหยัดพลังงาน และคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิตและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้กลไกการตรวจประเมินรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ เช่น ฉลากเขียว, ตราสัญลักษณ์ “G-Green”, ตะกร้าเขียว, ใบไม้เขียว, ฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5, ฉลากคาร์บอน Cool Mode, และฉลากรีไซเคิล เป็นต้น

สร้างมาตรการจูงใจด้านภาษีและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ให้แก่ภาคธุรกิจที่ผลิตสินค้าและให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อขยายฐานผู้ผลิตและผู้ให้บริการที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมให้เพิ่มมากขึ้นซึ่งจะตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และเป็นการส่งเสริมกลไกการตลาดของสินค้าและผลิตภัณฑ์สีเขียว

SCP TALKS:

“ถอดรหัสการบริโภคสีเขียว...สู่วิกฤติปัญหาสิ่งแวดล้อม”

ทำไมภาคธุรกิจ/เอกชนจึงต้องสนใจเรื่องความยั่งยืน

อาจกล่าวได้ว่าภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในเรื่องการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพราะมีบทบาทในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อสนองต่อความต้องการของตลาดและลูกค้า ขณะเดียวกันมีสถานะเป็นผู้ใช้หรือบริโภคทรัพยากรสำหรับกระบวนการผลิตซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ กระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการบริโภคสีเขียวที่เติบโตมากขึ้น รวมถึงกฎระเบียบสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรการทางการค้าระหว่างประเทศ ส่งผลให้ภาคธุรกิจต้องมีการปรับตัวเพิ่มมากขึ้น ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้ความสำคัญกับทุกขั้นตอนการผลิตและบริการที่ครอบคลุมซัพพลายเชน (supply chain) ทั้งระบบ การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนไม่เพียงแต่เป็นการ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรและแบรนด์สินค้าเท่านั้นยังได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค รวมถึงการมีส่วนร่วมส่งเสริมตลาดสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

พลังของภาคประชาชนในฐานะผู้บริโภค

ปัจจุบันเกิดกระแสผู้บริโภคสายพันธุ์ใหม่หัวใจสีเขียว (Green Consumer) ที่ให้ความสำคัญต่อการเลือกซื้อ เลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบริการโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ถึงแม้ว่าในภาพรวมราคาของผลิตภัณฑ์สีเขียวจะแพงกว่าผลิตภัณฑ์ธรรมดา แต่ผู้บริโภคก็ยินดีและเต็มใจที่จะจ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ จากผลการสำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนามโครงการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในการบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมชี้ให้เห็นว่า แนวโน้มการบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีเพิ่มมากขึ้น และกลุ่มตัวอย่างของผู้มีพฤติกรรมบริโภคสีเขียว 4 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มคนรุ่นใหม่ กลุ่มผู้บริโภคที่มีรายได้ปานกลางขึ้นไป กลุ่มผู้บริโภคที่เน้นเรื่องสุขภาพ และกลุ่มผู้บริโภคที่เน้นการสร้างจิตสำนึกเพื่อสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น การตระหนักของผู้บริโภคว่ามีส่วนในการสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และมีส่วนในการกำหนดทิศทางของตลาดสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจึงเป็นจุดสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลง หากผู้บริโภคทราบถึงความเชื่อมโยงของการผลิตสินค้าตลอดห่วงโซ่อุปทานก็คงปฏิเสธความรับผิดชอบต่อผลกระทบจากการใช้สินค้าต่าง ๆ ไม่ได้ และต้องมีส่วนสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยการบริโภคอย่างมีความรับผิดชอบต่อวิถีชีวิตที่ยั่งยืน

SCP TALKS:

“ถอดรหัสการบริโภคสีเขียว...สู่วิกฤติปัญหาสิ่งแวดล้อม”

Showcase: Ecotopia - เมืองแห่งคนรักโลก

บริษัทสยามพิวรรณ์ จำกัด ได้เนรมิต “Ecotopia” บริเวณชั้น 3 ของสยามดิสคัฟเวอรี ให้เป็นพื้นที่ต้นแบบการสร้างระบบนิเวศทางธุรกิจค้าปลีกที่ยั่งยืน โดยมีแนวคิดให้ Ecotopia เป็นแหล่งรวมสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันได้พัฒนาให้เป็นพื้นที่การเรียนรู้สำหรับเยาวชน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่ให้ความสำคัญกับเรื่องสิ่งแวดล้อม

โดยร่วมมือกับนักสร้างสรรค์นวัตกรรมแนวรักโลกและกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีความเชื่อและมีแนวคิด “อีโคเป็นเรื่องใกล้ตัวและเข้าถึงง่าย” นำสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากกว่า 300 แบรินด์ มาวางจำหน่าย แบ่งเป็นโซนสินค้าประเภทต่าง ๆ ทั้งสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากวัสดุธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีโซน Zero Waste ที่สามารถนำบรรจุภัณฑ์มารีไซเคิลเพื่อช่วยลดปริมาณ ขยะ และโซน Up-Cycled รวมผลิตภัณฑ์ที่นำมารีไซเคิลใหม่ให้ทันสมัย เช่น กระเป๋าย่างพารา เสื้อโปโลผลิตจากผ้ารีไซเคิลโพลีเอสเตอร์ 100% ผลิตจากขวดน้ำดื่ม เป็นต้น โดย Ecotopia ได้สร้างประสบการณ์ใหม่ให้แก่ลูกค้าช้อปปิ้งในรูปแบบอีโคอินโนเวทีฟ (Eco-Innovative) ไม่ว่าจะเป็นการเล่าเรื่องราวความเป็นมาตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำของผลิตภัณฑ์รักโลกผ่านเครื่องมือสื่อสารและแสกน QR Code รวมถึงพัฒนา Application เพื่อเป็นแพลตฟอร์มให้ลูกค้าเข้าถึงสินค้าและบริการ และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสะสมแต้ม และการบริจาคแต้มเพื่อช่วยเหลือองค์กรการกุศล เป็นต้น

ในมิติของการดำเนินงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานรัฐและภาคเอกชน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และบริษัทสยามพิวรรณ์จึงสร้างความร่วมมือส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีแผนการดำเนินงานนำผลิตภัณฑ์จากโครงการ Green Production ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมร่วมจัดแสดง ณ Ecotopia พร้อมจัดนิทรรศการและเวทีย่อยให้ความรู้เรื่องการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนให้แก่ประชาชนทั่วไปที่เข้าใช้บริการใน Ecotopia โดยมีกำหนดจัดงานในช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2564

SCP TALKS:

“ถอดรหัสการบริโภคสีเขียว...สู่วิกฤติปัญหาสิ่งแวดล้อม”

สุดท้ายนี้ การขับเคลื่อนสังคมสู่การบริโภคสีเขียวเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน ซึ่งหลายหน่วยงานมีการดำเนินงานโดยแปลงนโยบายลงสู่การปฏิบัติเพื่อให้เห็นผลเป็นรูปธรรม แต่อย่างไรก็ตามการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคสีเขียวให้เกิดขึ้นในสังคมและมีผลกระทบในวงกว้าง จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวแปรสำคัญ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รวมถึงค่านิยมของผู้บริโภค ดังนั้น การให้ข้อมูลข่าวสารรอบด้านเพื่อสร้างความตระหนักแก่ผู้บริโภคควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องทั้งในส่วนภาครัฐและภาคธุรกิจ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสร้างต้นแบบ (Role model) ส่งเสริมการบริโภคสีเขียว หรือการส่งเสริมและเผยแพร่แบบอย่างที่ดีให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง จะสร้างแรงกระตุ้นให้สังคมมุ่งสู่วิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมต่อไป

สนับสนุนข้อมูลโดย...สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ปฏิทินที่เกี่ยวข้องกับงาน SCP เดือน เมษายน 2564

15th Asia Pacific Roundtable for Sustainable Consumption and Production

- Webisode 1 วันที่ 20 เมษายน 2564 เวลา 13.00 – 14.30 u. “Green Recovery and Beyond in Asia Pacific through SCP”
- Webisode 2 วันที่ 27 เมษายน 2564 เวลา 13.00 – 14.30 u.

ลงทะเบียนเข้าร่วมการสัมมนาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ทาง website <http://www.aprscp.net/2021-aprscp.html>

ทีมจดหมายข่าว

ดร.พงษ์วิภา หล่อสมบูรณ์
น.ส.พิรพร พลະพลีวัลย์
นางเรไร เทียงธรรม
น.ส.วิภาวรรณ คลังเงิน
นางสิริพร น้อยโสภาค

เลขานุการ Thai SCP Network
รองเลขานุการ Thai SCP Network
เลขานุการเครือข่าย
เลขานุการเครือข่าย
เลขานุการเครือข่าย

Download ใบสมัคร

สมาชิกสมาคมส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
(ประเทศไทย)

